

HSO/Tasa-arvoyksikkö
Outi Viitamaa-Tervonen

12.9.2014

KATSAUS SAMAPALKKAISUUSOHJELMAN 2014 TOIMINTAAN

Tilannearvio

Naisten ansiot ovat keskimäärin 83 prosenttia miesten ansioista koko työmarkkinoilla (Tilastokeskus, ansiotasoindeksi 2013). Yksityisellä sektorilla naisten ansiot olivat 84,0 prosenttia, kuntasektorilla 85,6 ja valtiolla 86,1 prosenttia miesten ansioista. Viimeisten kahden vuoden aikana sukupuolten palkkaero on pysynyt samana.

Työllisyys- ja kasvusopimus sisältää erittäin maltillisen euromääräisen palkkorotuksen kuluvana vuonna ja vuoden 2015 yleiskorotus on 0,4 prosenttia. Voidaan arvioida, että vauhti ei riitä ohjelman tavoitteeseen.

Ohjelman loppukauden toiminnasta

Toiminnan painopisteitä ovat tasa-arvolain tasa-arvosuunnitelmia ja palkkakartoituksia koskevien säännösten uudistaminen ja toimeenpano, palkkatietämyksen lisääminen, palkkausjärjestelmien kehittäminen ja työelämän segregaaation lieventäminen sekä naisten urakehitys. Palkkausjärjestelmien kehittämisessä ja työelämän perinteisen työnjaon purkamisessa voidaan päästä eteenpäin erityisesti työmarkkinajärjestöjen panostuksella.

- Tasa-arvolain muutokset, sisältäen mm. työpaikan tasa-arvosuunnitelmia ja palkkakartoituksia koskevat täsmennykset, ovat eduskuntakäsittelyssä. Ennakoitu voimaantuloaika 1.1.2015.
- Palkkatietämystä on lisätty mm. toteuttamalla STM:n Puhutaan palkoista -viestintäkampanjan jatko 28.2.-17.3.2014. Animaatio näkyi mm. tietoiskuna YLE:n kanavilla ja Finnkinon elokuvanäytösten yhteydessä.
- Palkkausjärjestelmien kehittämisessä on päästy eteenpäin. Lisäpanostuksia tavoitteeseen tarvitaan. Viime vuoden lopulla päättyi laaja STM:n hanke, jossa kehittämistä tehtiin yksityisellä palvelusektorilla. Samapalkkaisuusohjelman kokonaisarviointiin mukaan tarvitaan nykyistä tarkempaa tietoa palkkausjärjestelmien tilanteesta. Tilastokeskuksen Työolotutkimus valmistuu marraskuun lopulla ja antaa yhden lähtökohdan arvioida palkkausjärjestelmien tilannetta.
- Työelämän segregaaation lieventämistä työstiin työpajassa 22.5. Tavoitteena oli koota ehdotuksia syksyn konkreettiselle työsuunnitelmalle.

Samapalkkaisuusohjelman hankkeet

- STM:n **Työelämän rakennemuutoksen vaikutukset** -tutkimushanke 2013 - 2014 arvioi tilastollisin menetelmin muutosten vaikutuksia naisten ja miesten työmarkkina-asemaan ja palkkaukseen. Hanke päättyy vuoden lopulla. Hanke tuottaa uutta tietoa ammatillisen segregaaation ja tehtävärakenteiden muutoksen

vaikutuksista naisten ja miesten palkkoihin. Myös epätyypillisen työn vaikutuksista palkkaukseen tuotetaan uutta tietoa. Loppuseminaari on tammikuussa.

- STM:n ja ESR:n rahoittama **NaisUrat** -hanke 2013 -2014 edistää asiantuntija-, toimihenkilö- ja keskijohdon tehtävissä olevien naisten urakehitystä ja kehittää kohdeyritysten kokemusten pohjalta toimintamalleja kehittämistyöhön yleisemminkin. Loppuseminaari hankkeen kehittämistyöstä järjestetään 7.10. Loppuraportti julkaistaan tiedotustilaisuudessa marras/joulukuussa ja tammikuussa 2015 järjestetään oma tutkimusseminaarinsa. Alkuvuonna 2015 käynnistetään kohdeorganisaatioiden tasa-arvohyödyshenkilöiden verkosto.
- Valtioneuvoston päätöksentekoa tukevassa selvitys- ja tutkimussuunnitelmassa yhtenä kärkiteemana on koulutuksellisen tasa-arvon ja oppimistulosten uudet haasteet myös sukupuolen kannalta. Tasa-arvoteemasta vastaa OKM.

